

Bildstöd och diskussion

Vid uppstarten av arbetsområdet får eleverna med stöd av bilder diskutera i grupp och helklass vad de tror att arbetsområdet ska handla om. Läraren för in olika perspektiv genom att variera bildstödet t.ex. frågor kring manliga och kvinnliga yrken, vad är design m.m. Det språkutvecklande arbetssättet inkluderar kommunikation i form av bilder, texter, kamratrespons och diskussioner. Att kunna använda bilder tillsammans med modersmål genom att föra diskussioner i grupper var en av de viktigaste tankarna under utförandet av projektet. En tanke med användandet av designprocessen var att få eleverna att relatera till sin vardag samtidigt som de får utrymme att använda sin kreativitet och utveckla sitt språk genom att uttrycka sig både muntligt och skriftligt. En tillgänglig undervisning i teknik innebär att eleverna har tillgång till ett begripligt och hanterbart sammanhang. Uppgifterna som eleverna arbetar med leder ofta till livliga samtal där eleverna arbetar tillsammans i grupp och på så sätt tvingas formulera sig och sätta ord på sina tankar och idéer, vilket i många fall leder till att eleven argumenterar och utvecklar resonemang kring sin idé. Vi tolkar detta som engagemang eftersom elevernas samtal rör de frågor läraren lagt för dem och den produkt de vill konstruera. Läraren leder gruppen genom att ge dem tydligt avgränsade frågor att fundera över i grupper inom en viss tid. Därefter återkopplar läraren genom helklassamtal och därmed får läraren ett kvitto på att eleverna är med i arbetet. De korta avstämningarna synliggör lektionens lärandemål för eleverna, vilket i sin tur innebär att eleverna förstår vad som förväntas av dem.

Checklista för olika faser

För att skapa en tillgänglig lärmiljö för alla elever i varje fas, så får eleverna checklistor i form av olika påstående som de ska kryssa för. Exempelvis använder vi checklistan ”Var är vi i idéfasen?”, där olika svar/påstående väljs av eleverna. Här är ett exempel: under idéfasen fick eleverna följande checklista:

”Var är vi någonstans i idéfasen?”

- Vi har hittat en idé och vi är redo att börja skriva.
- Vi har hittat en idé, men vi behöver diskutera den mer i gruppen
- Vi har hittat många idéer, och vi vet inte vilken av dem vi kommer att välja
- Vi har hittat en idé, men vi vet inte om det går att designa
- Vi har inte hittat någon idé.

Under arbetet med gemensamma uppgifter upptäcker vi relativt snabbt att eleverna utvecklar både skolspråket och ämnesspråket. Detta är två viktiga ingredienser för att lyckas i skolan men också för att kunna delta i och påverka samhällets beslut. Dessutom anser vi att elevers självförtroende byggs upp när de får använda de språkliga resurser

Foto:
Katarina Rehder,
CETIS

- Vadå språk? Vi ska väl bygga?
- Ja, vi bygger språk samtidigt som vi designar och bygger saker.

de har och känner sig trygga med, till exempel bilder eller modersmål. Det elevaktiva arbetssättet innebär också att kommunikationen i klassrummet ökar vilket leder till ökad förståelse av begrepp och att inlärningen gynnas.

Använd tillgängligt språk

Slutligen hävdar vi att genom att låta eleverna använda alla tillgängliga språk som t.ex. modersmål och bildspråk gör att deras kunskaper och förståelse i ämnet teknik fördjupas. Om läraren dessutom tillåter och möjliggör situationer där eleverna samtalar och diskuterar med varandra, med många olika språk i omlopp, så bidrar detta till att elever kan bli riktigt vassa på att diskutera och argumentera för sin åsikt. Detta kommer med största sannolikhet att bidra till elevers ökade måluppfyllelse och större förståelse för hur samhällen är uppbyggda och fungerar.

Källor:

Lind, J., Pelger, S. & Jakobsson, A. Students' knowledge of emerging technology and sustainability through a design activity in technology education. *Int J Technol Des Educ* (2020). <https://doi.org/10.1007/s10798-020-09604-y>